

Ministerul Educației

art Klett

Maria Ochescu
Daniela Predișor

Educație socială

Clasa a VII-a

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.

Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3393/28.02.2017.

119 – număr unic de telefon la nivel național pentru cazurile de abuz împotriva copiilor

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Maria Ochescu
Daniela Predișor

Educație socială

Clasa a VII-a

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin ordinul de ministru nr. 5420/04.07.2024.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând din anul școlar 2024-2025.

Inspectoratul Școlar .....
Școala/Colegiul/Liceul .....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.**

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. Anca Parmena Olimid, Facultatea de Științe Sociale, Universitatea din Craiova
Prof. gr. I Aurelia Georgeta Neamțu, Școala Gimnazială *Take Ionescu*, Râmnicu Vâlcea

Coordonator redacție: Cătălin Georgescu
Coordonator proiect: Mihaela Preda
Redactare: Ina Dumitru
Corectură: Theodor Zamfir
Design: Faber Studio
Tehnoredactare: Andrei Iordache
DTP copertă: Florin Paraschiv
Activități digitale interactive și platformă e-learning: Infomedia Pro
Înregistrări și procesare sunet: ML Systems Consulting
Voce: Camelia Pintilie
Credite foto și video: Dreamstime
Animații: SC Film Experience SRL
Ilustrații: Emanuel Pavel (p. 13), Dreamstime

ISBN 978-606-076-820-3

Pentru comenzi puteți contacta Departamentul Difuzare
C.P. 12, O.P. 63, cod poștal 014880, sector 1, București
Telefoane: 021.796.73.83, 021.796.73.80
Fax: 021.369.31.99
www.art-educational.ro

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Art Klett.
Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodușă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, mecanic, fotocopiare, înregistrare sau altfel), fără acordul prealabil scris al editurii.

© Editura Art Klett, 2024

Dragi elevi,

Paginile acestui manual sunt pentru voi, copiii care acum câțiva ani vă visați supereroi și care anul acesta vă descoperiți superputerea de buni cetățeni. În aceste pagini veți redescoperi, dintr-o perspectivă nouă, o lume despre care credeți că știți deja destule. Orizontul educației sociale este despre oportunități de devenire și dezvoltare, despre asumare de noi și noi provocări pe care, pas cu pas, veți ști să le rezolvați.

Vă propunem un parcurs incitant, în care veți învăța să identificați și să analizați aspecte ale vieții sociale, să faceți diferențe și să argumentați cu privire la aspecte teoretice și practice legate de dinamica socială. În egală măsură, veți deveni parte în încercarea de a găsi soluții la numeroase probleme ale comunității – pe scurt, veți deveni cetățeni activi și implicați, solidari cu cei din jur, motivați să schimbați în bine lumea.

La fiecare lecție, veți parcurge numeroase exerciții aplicative și sarcini practice, care vă vor pune la încercare spiritul de echipă, creativitatea, reflexivitatea, capacitatea de gândire critică și alte calități. Veți avea astfel ocazia să gestionați resurse informaționale și să le transferați în viața de zi cu zi, să folosiți elemente de cunoaștere din domenii variate, precum istorie, literatură, artă, muzică, argumentare și comunicare, educație interculturală, informatică etc.

Veți învăța să identificați și să analizați nevoi ale comunității, dovedind putere de inițiativă prin organizarea de activități concrete în folosul clasei, al școlii și al societății.

Sunteți curioși? Întoarceți filă cu filă și poveste cu poveste pentru a deveni contribuitori ai societății în care vreți să trăiți!

Autoarele

Prezentarea manualului

Manualul cuprinde:
varianta tipărită

+
varianta digitală, similară cu cea tipărită, care cuprinde, în plus, 75 de AMII, activități multimedia interactive de învățare

Activitate statică, de ascultare activă și observare dirijată a unei imagini semnificative

Activitate animată (filmuleț sau scurtă animație)

Activitate interactivă, de tip exercițiu sau joc, în urma căreia elevul are feedback imediat

Manualul este conceput în conformitate cu sugestiile metodologice și de conținut ale programei școlare pentru disciplina *Educație socială pentru clasa a VII-a* (aprobată prin O.M. nr. 3393/28.02.2017). Parcursul de învățare oferit în manual este configurat de cele cinci dimensiuni ale dezvoltării personalității elevului de clasa a VII-a: *autocunoaștere, dezvoltare socio-emoțională, managementul învățării, managementul carierei și adoptarea unui stil de viață sănătos*.

Cele cinci dimensiuni sunt abordate în 7 lecții distribuite în **trei unități tematice** – *Sistemul politic în România, Raportul cetățeni – autorități. Drepturi și responsabilități cetățenești în societatea democratică, Proiectul educațional dedicat problemelor comunității educaționale/locale* – în care competențele generale și specifice au fost integrate cu activitățile de învățare și conținuturile din programă.

Fiecare unitate se deschide printr-o imagine, o listă a conținuturilor și sumarul lecțiilor. Mesajul metaforizat în titlul fiecărei lecții, împreună cu imaginile sugestive sunt elemente care contribuie în mod relevant la conturarea unui parcurs de învățare sub semnul cunoașterii și al autocunoașterii.

Manualul este structurat în 3 unități de învățare

Unitate	Titlu	Număr de lecții
Unitate 1	Sistemul politic în România	12
Lecție 1	Dezbatere: Oameni în România	12
Lecție 2	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 3	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 4	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 5	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 6	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 7	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 8	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 9	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 10	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 11	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 12	Știință: Sistemul politic în România	12

Unitate	Titlu	Număr de lecții
Unitate 2	Raportul cetățeni – autorități. Drepturi și responsabilități cetățenești în societatea democratică	12
Lecție 1	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 2	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 3	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 4	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 5	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 6	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 7	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 8	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 9	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 10	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 11	Știință: Sistemul politic în România	12
Lecție 12	Știință: Sistemul politic în România	12

Structura unității de învățare:

lecție de predare – învățare

atelier civic

1.1. Drepturile omului în România

- Activități de învățare: „Drepturile omului în România”
- De ce este important să cunoaștem drepturile omului?
- De ce este important să cunoaștem drepturile omului?
- De ce este important să cunoaștem drepturile omului?
- De ce este important să cunoaștem drepturile omului?

1.1. Drepturile omului în România

- Activități de învățare: „Drepturile omului în România”
- De ce este important să cunoaștem drepturile omului?
- De ce este important să cunoaștem drepturile omului?
- De ce este important să cunoaștem drepturile omului?
- De ce este important să cunoaștem drepturile omului?

Atelier civic

Acțiune

Proiect

Fișă de observare sistematică a comportamentului

Conținutul lecțiilor: informații necesare pentru o bună înțelegere și însușire a temei, abordate din perspectiva competențelor specifice, conform programei școlare în vigoare.

Reflectez

Este o etapă de analiză și sinteză, care vizează formarea unei gândiri critice, creative și de captare a interesului.

Mă informez

Este rubrica în care conținuturile sunt detaliate, esențializate și adaptate nivelului de înțelegere al unui elev de clasa a VII-a.

Aplic

Vizează transferul și aplicarea competențelor dobândite în alte contexte, extinzând procesul de dezvoltare personală și dincolo de școală.

Cele trei unități, cu titluri sugestive pentru conținutul abordat, cuprind lecții numerotate ascendent și în simbioză tematică. Se asigură astfel un traseu de învățare coerent, care ne dorim să provoace curiozitatea și interesul elevilor pentru o învățare cu sens, bazată pe achiziții necesare unei transformări durabile și unei dezvoltări armonioase.

Toate unitățile se finalizează cu o secvență de (auto)evaluare, construită într-un mod prietenos, astfel încât să fie conștientizate etapele parcurse și transformările survenite.

Fiecare lecție are un titlu sugestiv, fiind construită din secvențe bine definite, care se vor desfășura în clasă. Activitățile propuse în aceste etape ale lecției vizează lucrul individual, în perechi și în grup, asigurându-se astfel un traseu de învățare care contribuie, în mod progresiv, atât la dezvoltarea autonomiei, cât și a cooperării în învățare.

Metodele complementare de evaluare utilizate în acest manual sunt: *portofoliul* (în format letric și/sau electronic), *proiectul*, *atelierul civic*, *observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor* (fișe de observare, de învățare, scări de apreciere/verificare, chestionare, cum ar fi, de exemplu, la paginile 28 și 69), *investigația*, *autoevaluarea*.

Alte butoane folosite în varianta digitală:

- Cuprins manual
- Fereastră de afișare a rezultatelor
- Ajutor general manual
- Micșorarea/mărirea imaginii
- Salt la începutul/finalul manualului
- Pagina înainte/pagină înapoi
- Mărire pe tot ecranul
- Schimbarea modului de afișare
- Includerea unei notițe
- Introducerea de marcaje colorate
- Informații despre utilizator

recapitulare

evaluare

autoevaluare

anexe

Retin

Este expresia sintetică a lecției, care conduce spre dobândirea competențelor ce fac obiectul programei școlare.

Descopăr/Biografie

Este rubrica prin care sunt prezentate concepte noi în strânsă legătură cu tema studiată sau biografiile unor oameni celebri care pot oferi modele de comportament și atitudine.

Conexiuni/Document

Este rubrica prin care se realizează conexiunile interdisciplinare și sunt prezentate documente relevante pentru problematica lecției.

Cuprins

	Nr. pag.	Lecții
	8	Trusa de instrumente
	9	Recapitulare inițială
	10	Evaluare inițială
UNITATEA 1 Sistemul politic în România	12	L1: Drepturile omului. Drepturile omului în România
	18	Atelier civic. Campania: Drepturile omului/copiilor. Proiect
	19	Schemă conceptuală recapitulativă
	20	Evaluare
	21	L2: Forme de guvernământ și regimuri politice: regimuri democratice, autoritare și totalitare
	27	Atelier civic. Campania: „Școala noastră – o școală democratică” Studiu de caz: Comunismul în România
	28	Schemă conceptuală recapitulativă
	29	Evaluare
	30	L3: Constituția României
	36	Atelier civic. Campania: „Să cunoaștem Constituția țării”. Proiect: Regulamentul clasei
	37	Schemă conceptuală recapitulativă
	38	Evaluare
	39	L4: Principii și instituții democratice
	52	Atelier civic. Inițiativa: „Să luăm <i>temperatura</i> discriminării în școala noastră” Proiect: Harta instituțiilor publice locale
53	Schemă conceptuală recapitulativă	
54	Evaluare	
UNITATEA 2 Raportul cetățeni – autorități. Drepturi și responsabilități cetățenești în societatea democratică	56	L1: Domnia legii și puterea cetățenilor
	68	Atelier civic. Campania: „Cunoaște și oprește bullyingul în școală” Studiu de caz: Delincvența juvenilă
	69	Schemă conceptuală recapitulativă
	71	Autoevaluare
	72	L2: Cetățenia activă. Participarea cetățenilor la luarea deciziilor publice și la controlul aplicării acestora
	84	Atelier civic. Inițiativa: „Voluntar pentru un mediu curat”. Proiect
	85	Schemă conceptuală recapitulativă
86	Evaluare	
UNITATEA 3 Proiectul educațional dedicat problemelor comunității educaționale/locale	88	L1: Elaborarea și derularea proiectului educațional dedicat problemelor comunității educaționale/locale
	92	Recapitulare finală
	93	Evaluare finală
	94	Autoevaluare
	95	Anexă – Micalendar al zilelor internaționale și naționale

Competențe generale

1. Raportarea critică la fapte, evenimente, idei, procese din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social
2. Cooperarea pentru realizarea unor activități și pentru investigarea unor probleme specifice diferitelor grupuri și comunități, prin asumarea unor valori și norme sociale și civice
3. Participarea responsabilă la luarea deciziilor prin exercitarea spiritului de inițiativă și întreprinzător, respectiv prin manifestarea unui comportament social, civic și economic activ

Competențe specifice

- 1.1. Utilizarea corectă a termenilor specifici educației pentru cetățenie democratică
- 1.2. Analizarea unor situații problematice determinate de abaterea de la valorile, principiile, practicile societății democratice
- 1.3. Argumentarea în favoarea respectării valorilor, principiilor, normelor și practicilor specifice unei societăți democratice și statului de drept
- 2.1. Elaborarea, în echipă, a unui proiect dedicat problemelor comunității educaționale/locale
- 2.2. Participarea, prin derularea unui proiect, la rezolvarea problemelor comunității educaționale/locale
- 2.3. Rezolvarea, în perechi/echipă, a unor sarcini de lucru referitoare la viața într-o societate democratică
- 3.1. Manifestarea disponibilității pentru participare civică și pentru exercitarea calității de cetățean
- 3.2. Aplicarea unor valori, norme și principii democratice în situații concrete care presupun decizie și acțiune

Trusa de instrumente

Analiza unui text/document

Pasul 1

identific titlul documentului, autorul, tipul de document și, eventual, data la care a fost scris

Pasul 2

identific elementele-cheie care necesită explicații și comentarii (termeni, idei, fapte) și fragmentele din text care susțin elementele-cheie

Pasul 3

formulez explicații posibile, făcând apel la cunoștințe dobândite sau la informații oferite de alte surse de informare

Pasul 4

desprind și formulez idei cu privire la intențiile și atitudinea autorului față de faptele și ideile prezentate în text

Pasul 5

formulez concluzii cu privire la importanța ideilor cuprinse, semnificația și importanța lor pentru problematica studiată

Organizarea unei dezbateri

Dezbaterea presupune o discuție pe larg și adesea în contradictoriu (pro sau contra) asupra unei chestiuni, a unei probleme, a unei teme etc., între două sau mai multe persoane.

Pasul 1

stabilim tema și echipele (cele care se vor confrunta pro sau contra, echipa de arbitri)

Pasul 2

realizăm documentarea în favoarea punctului de vedere ales (pro sau contra)

Pasul 3

prezentăm punctele de vedere pe rând (puncte de vedere susținute argumentat)

Pasul 4

decizia echipei de arbitri: care grupă a oferit argumentele cele mai puternice

Pasul 5

formulăm concluzii

Realizarea unei argumentări

Argumentarea este un mijloc prin care se susține sau se demonstrează un punct de vedere privitor la o anumită temă. Scopul este de a convinge partenerul de valabilitatea opiniei exprimate. Pașii obligatorii sunt: a susține, a dovedi, a întări.

Pasul 1

formulez clar punctul de vedere pe care vreau să-l argumentez

Pasul 2

stabilesc care sunt dovezile pe care le pot folosi în susținerea punctului meu de vedere

Pasul 3

ordonez argumentele (fiecare cu dovezile sale) în ordinea importanței

Pasul 4

construiesc introducerea, susțin argumentele (de ce este tema importantă) și prezint argumentele cu dovezi

Pasul 5

construiesc concluziile (dacă dovezile susțin punctul meu de vedere)

Realizarea unui portofoliu/mape tematice

Pasul 1

stabilesc tema și aleg titlul

Pasul 2

elaborez planul portofoliului (aspecte abordate, tipuri de surse, imagini)

Pasul 3

colectez informații, documente, surse, imagini și le organizez potrivit planului și relevanței lor pentru aspectele abordate

Pasul 4

analizez materialele colectate, realizând comparații și identificând elemente de continuitate

Pasul 5

verific portofoliul pe baza Fișei de control de mai jos

Pasul 6

realizez prezentarea scrisă a aspectelor studiate; formulez concluzii

Fișă de control:

1. Respectă portofoliul meu tematica și are structura adecvată?
2. Materialele conținute sunt corespunzătoare sub aspectul relevanței, al calității și diversității?
3. Ce subiect mi-a stârnit cel mai mare interes?
4. Există elemente de originalitate a portofoliului sub aspectul conținutului și al organizării?
5. Prezentarea aspectelor abordate în portofoliu este clară și adecvată?
6. Am concluzii în care arăt cum m-am simțit lucrând la portofoliu și dacă am progresat în studiul disciplinei?
7. Am parcurs toți pașii sugerați de *Trusa de instrumente*?

Recapitulare inițială

I. IDENTITATE ȘI DIVERSITATE CULTURALĂ

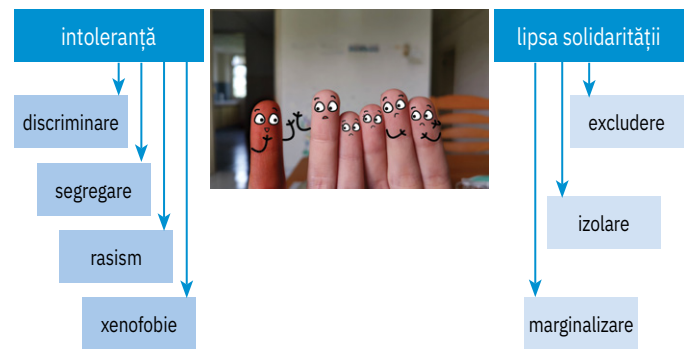

II. SOCIETATE INTERCULTURALĂ

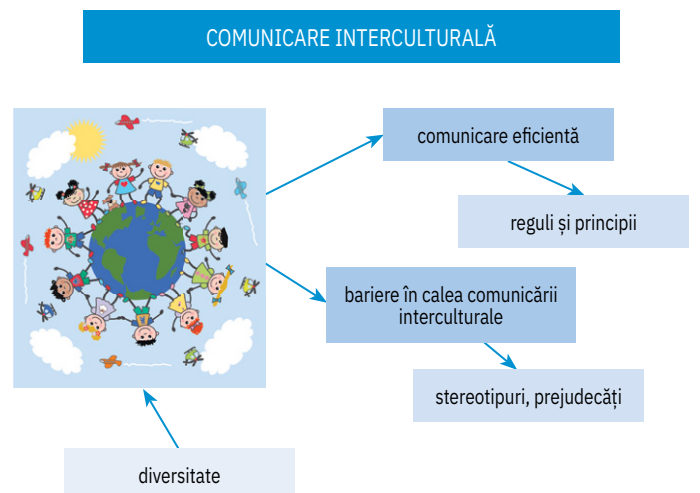
A. Principii și valori

B. Abateri de la principii și valori

III. PERSOANA ÎN SOCIETATEA INTERCULTURALĂ

APLICAȚII

- I. Definiște conceptele ilustrate în schemă. Explică tipurile de relații care se stabilesc între acestea.
- II. Comentează fiecare principiu al interculturalității. Dă exemplu de forme de abateri de la aceste principii. Alege o abatere și ilustrează-o într-un desen. Realizați în clasă o expoziție cu desenele realizate și discutați pe marginea lor.
- III. Realizează o ierarhie a calităților pe care o persoană trebuie să le manifeste într-o societate multiculturală.

Evaluare inițială

Punctaje:

I.	5 p. x 4 = 20 p.
II.	5 p. x 4 = 20 p.
III.	6 p. x 5 = 30 p.
IV.	5 p. x 4 = 20 p.
Din oficiu:	10 p.
Total:	100 p.

Sugestii de rezolvare II:

Pasul 1. Citește cu atenție cerința.

Pasul 2. Stabilește valoarea de adevăr pentru fiecare enunț.

Pasul 3. Notează pe caiet, în dreptul fiecărui enunț, A sau F, după caz;

Model: 1. Diversitatea culturală presupune și acceptarea diferențelor culturale. **A**

Sugestii de rezolvare III:

Pasul 1. Citește fiecare enunț cu atenție și identifică spațiul liber.

Pasul 2. Selectează din lista de cuvinte termenul potrivit.

Pasul 3. Completează spațiul liber cu termenul găsit.

Model: 1. Identitatea culturală se poate manifesta liber în contextul societăților multiculturale.

I. Citește enunțurile de mai jos și alege varianta corectă de răspuns.

1. Cultura reprezintă:

- totalitatea valorilor materiale și spirituale create de om;
- ansamblul emoțiilor care se manifestă între oameni;
- ansamblul opiniilor corecte exprimate de oameni.

2. Toleranța este:

- afirmarea propriilor valori culturale;
- intersectarea a două sau mai multe valori culturale în același spațiu fizic;
- atitudine și valoare socială care exprimă acceptarea și respectul reciproc.

3. Comunicarea interculturală se realizează:

- între oameni care aparțin aceluiași grup social;
- între oameni care aparțin unor culturi diferite;
- între oameni care au aceleași tradiții și obiceiuri.

4. Patrimoniul cultural cuprinde:

- toate bunurile pe care le produce un om pe parcursul vieții;
- obiecte, valori, credințe, tradiții, obiceiuri, meșteșuguri și practici sociale moștenite de la o generație la alta;
- modalitățile de protejare și promovare a elementelor de interculturalitate.

II. Stabilește valoarea de adevăr (A sau F) a enunțurilor de mai jos.

- Diversitatea culturală presupune și acceptarea diferențelor culturale.
- Singurele valori ale societății interculturale sunt incluziunea socială și solidaritatea.
- Prejudecățile și stereotipurile îmbogățesc patrimoniul cultural.
- Comunicarea eficientă presupune transmiterea clară a propriilor convingeri.
- Tradiția este un element de moștenire culturală.

III. Completează spațiile libere din enunțurile de mai jos cu informațiile corespunzătoare din lista dată.

- Identitatea culturală se poate manifesta liber în contextul societăților ... .
- ... exprimă ura sau teama față de străini.
- Principiul conform căruia toți oamenii trebuie tratați cu respect, în mod egal și cu demnitate este principiul ... .
- În societatea interculturală, drepturile oamenilor sunt protejate prin ... .
- Schimbul deschis de opinii între diferite persoane sau comunități cu valori, credințe, tradiții și obiceiuri diferite se numește ... .
- Sentimentul uman care îi ajută pe oameni să se sprijine reciproc și care unește membrii unui grup se numește ... .

Listă: lege, xenofobie, multicultural, dialog intercultural, solidaritate, trăsături individuale, egalitate în drepturi.

IV. Realizează corespondența între noțiunile de pe coloana din stânga, caracteristicile corespunzătoare, din dreapta, și imaginea potrivită.

A

B

C

D

- valori
- incluziune socială
- bariere în comunicare
- patriotism

- intoleranța, neacceptarea, lipsa de interes
- respectarea, acceptarea, valorizarea diferențelor culturale
- idei care orientează comportamente și alegeri umane
- iubirea și loialitatea față de patrie
- multiculturalitatea

U1

Sistemul politic în România

Lecția 1	12	Drepturile omului. Drepturile omului în România
Atelier civic	18	Campania: Drepturile omului/copiilor. Proiect
Recapitulare	19	Schemă conceptuală
Evaluare	20	
Lecția 2	21	Forme de guvernământ și regimuri politice: regimuri democratice, autoritare și totalitare
Atelier civic	27	Campania: „Școala noastră – o școală democratică”. Studiu de caz: Comunismul în România
Recapitulare	28	Schemă conceptuală
Evaluare	29	
Lecția 3	30	Constituția României
Atelier civic	36	Campania: „Să cunoaștem Constituția țării”. Proiect: Regulamentul clasei
Recapitulare	37	Schemă conceptuală
Evaluare	38	
Lecția 4	39	Principii și instituții democratice
Atelier civic	52	Inițiativa: „Să luăm <i>temperatura</i> discriminării în școala noastră”. Proiect: „Harta instituțiilor publice”
Recapitulare	53	Schemă conceptuală
Evaluare	54	

Drepturile omului.

Drepturile omului în România

1.1. Drepturile omului

Știi că...?

Cilindrul lui Cyrus,
British Museum

Cilindrul lui Cyrus este considerat prima cartă a drepturilor omului din istorie. Realizat din lut și inscripționat cu scrierea cuneiformă, cilindrul cuprindea o serie de reglementări emise în anul 539 î.H. de regele Persiei, Cyrus al II-lea cel Mare, cuceritorul Babilonului, cu referire la organizarea teritoriului cucerit. Unele dintre ele pot fi raportate la ideea de drepturi ale omului, întrucât se refereau la eliberarea sclavilor, la libertatea oamenilor de a-și alege religia și la egalitatea rasială.

Dicționar

demnitate: valoarea, libertatea, cinstea, meritele morale, gradul de prețuire de care se bucură o persoană în cadrul societății

discriminare: politică prin care un stat sau o categorie de cetățeni ai unui stat sunt lipsiți de anumite drepturi pe baza unor considerente nelegitime

inalienabil: care nu poate face obiectul unui act de înstrăinare

indivizibil: care nu este divizibil, nu poate fi împărțit

Reflectez

Cele două imagini de mai jos se referă la drepturi și libertăți ale omului. Analizează-le și răspunde cerințelor de mai jos.

1. Asociază fiecărei imagini dreptul la care se referă. Enumeră și alte drepturi ale omului pe care le cunoști.
2. Ce înțelegi prin afirmația: „Drepturile omului ne privesc pe noi toți”? Comentează.
3. Cunoști o situație de încălcare a unui drept al omului? Exemplifică!
4. Copiii au nevoie de drepturi speciale? Care sunt acestea?

Mă informez

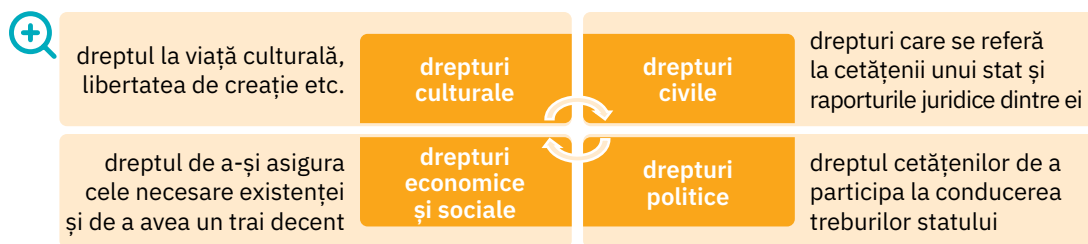
Drepturile omului reprezintă totalitatea privilegiilor pe care omul le are, încă de la naștere, și care îi aparțin indiferent de culoarea pielii, gen, etnie, naționalitate, religie, limbă, statut social etc. Ele sunt inerente tuturor ființelor umane, ceea ce înseamnă că niciun om nu poate fi vreodată lipsit de drepturile sale, în orice circumstanțe și indiferent de motiv. În esență, drepturile corespund necesităților fundamentale ale oamenilor, precum educația, sănătatea, traiul decent, participarea la viața politică, libertatea conștiinței și de religie, protecția împotriva abuzurilor, drepturile nefiind altceva decât o formă juridică prin care sunt satisfăcute toate aceste necesități fundamentale. Ele sunt strâns legate de ideea de **demnitate** umană. Dreptul la demnitate constă în posibilitatea fiecărui om de a se dezvolta în mod liber pe toate planurile – social, politic, economic, cultural –, fără nicio **discriminare**.

Drepturile și libertățile fundamentale ale omului au fost recunoscute oficial prin *Declarația universală a drepturilor omului*, document adoptat, la 10 decembrie 1948, de către Organizația Națiunilor Unite. Aceasta face referire la drepturile civile, politice, economice, sociale și culturale ale oamenilor, iar ziua de 10 decembrie este cunoscută ca Ziua Internațională a Drepturilor Omului. Cu toate că nu implică aceleași consecințe ca un tratat sau un pact, *Declarația* reprezintă un document de referință pentru statele care doresc respectarea drepturilor omului, prevederile acesteia fiind incluse și dezvoltate în diferite tratate internaționale ulterioare și în legislația națională a acestora.

Drepturile omului prezintă mai multe caracteristici:

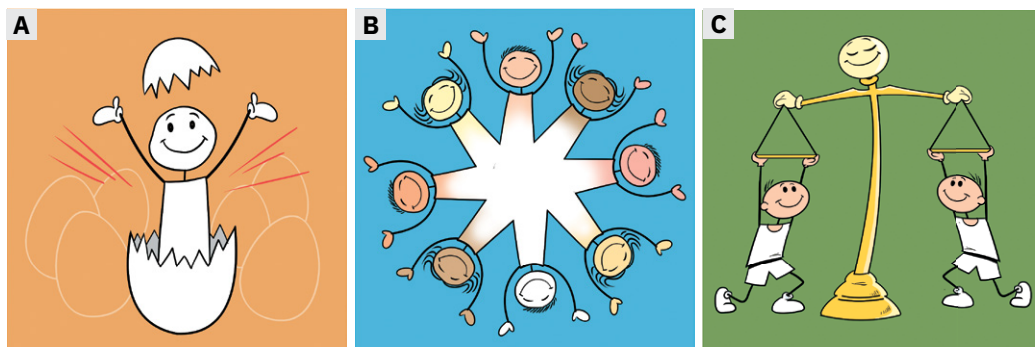
- **universale** – toate ființele umane din lume au drepturi ale omului și toate statele au datoria de a proteja aceste drepturi pentru toți cetățenii lor;
- **indivizibile** – toate drepturile au valoare egală în raport cu demnitatea umană, niciun drept nefiind mai important decât altul;
- **inalienabile** – drepturile nu pot fi înstrăinate, transmise ereditar sau luate unui om din niciun motiv;
- **interdependente** – drepturile se susțin reciproc, realizarea unui drept depinzând de respectarea celorlalte, iar încălcarea unui drept al omului ducând, de regulă, la încălcarea altora;
- **interrelaționate** – toate drepturile se completează reciproc în încercarea de a acoperi întreaga gamă de nevoi fundamentale ale oamenilor.

Drepturile omului se pot clasifica în mai multe categorii:

Aplic

I. Declarația universală a drepturilor omului (fragment)

Articolul 1. Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi. Ele sunt înzestrate cu rațiune și conștiință și trebuie să se comporte unele față de altele în spiritul fraternității.

Articolul 2. Fiecare om se poate prevala de toate drepturile și libertățile proclamate în prezenta declarație fără niciun fel de deosebire ca, de pildă, deosebirea de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări. În afară de aceasta, nu se va face nicio deosebire după statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care ține o persoană [...].

Articolul 3. Orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale.

Articolul 5. Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Articolul 7. Toți oamenii sunt egali în fața legii și au, fără nicio deosebire, dreptul la o egală protecție a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar viola prezenta declarație și împotriva oricărei provocări la o asemenea discriminare.

Articolul 11. 1. Orice persoană acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată până când vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale. [...]

Articolul 12. Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

Articolul 26. 1. Orice persoană are dreptul la învățătură. Învățământul trebuie să fie gratuit [...] **2.** Învățământul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și consolidarea respectului față de drepturile omului și libertățile fundamentale. El trebuie să promoveze înțelegerea, toleranța, prietenia între toate popoarele și toate grupurile rasiale sau religioase, precum și dezvoltarea activității Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii.

1. Precizează ce articol din selecția dată corespunde fiecăreia dintre imaginile de mai sus.
2. Selectează un drept care, în opinia ta, este cel mai important pentru oameni. Argumentează.
3. Transpune într-un desen unul dintre drepturile prezentate în fragmentul dat.
4. Comentează, într-un text de maximum cinci rânduri, Art. 1. din Declarație.

Conexiuni

Drepturile omului în istorie

În Antichitate, se bucurau de drepturi doar anumite categorii de oameni, cum ar fi oamenii bogați sau doar bărbații. Printre primele documente care consemnau reglementări de dreptate socială se află *Codul lui Hammurabi* (Mesopotamia, 1760 î.H.) și *Legea celor XII table* (Roma Antică, 449 î.H.).

În Epoca Modernă, documente importante cu referire la drepturile omului au fost *Bill of Rights* (Declarația Drepturilor, Anglia, 1689), *Declarația de Independență* (Statele Unite ale Americii, 1776), *Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului* (Franța, 1789).

În anul 1948, a fost adoptat primul document oficial cu referire la drepturile civile, politice, economice, sociale și culturale ale oamenilor, *Declarația universală a drepturilor omului*.

În anul 1953, Consiliul European a adoptat *Convenția europeană a drepturilor omului* (CEDO), cunoscută și sub numele de *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*.

Preocupările privind apărarea și promovarea drepturilor copiilor s-au concretizat în anul 1959, prin elaborarea de către ONU a *Declarației drepturilor copilului*, iar în 1989, a *Convenției Națiunilor Unite privind drepturile copilului*.

- Pe baza informațiilor de la disciplina istorie și a documentării personale, realizează un text de zece rânduri, în care să prezinți problematica drepturilor omului surprinsă într-unul dintre documentele menționate în rubrica *Conexiuni* (la alegere).

Biografie

Mahatma Gandhi
(1869- 1948)

Mahatma Gandhi a fost unul dintre cei mai cunoscuți pacifiști ai lumii, simbol al mișcărilor de revoltă nonviolente, al luptei pentru drepturile civile și libertățile omului. A militat pentru reducerea sărăciei, extinderea drepturilor femeilor, toleranță religioasă și etnică, eliminarea nedreptăților sistemului bazat pe caste (grupuri sociale închise). A condus mișcarea de independență a Indiei de sub dominația Marii Britanii, aplicând principiile nesupunerii civile nonviolente. În anul 2007, Adunarea Generală a ONU a decretat 2 octombrie, ziua de naștere a lui Gandhi, drept Ziua Internațională a Nonviolentei.

- Formulează o opinie în legătură cu principiul nonviolentei în promovarea unor idei sau interese.

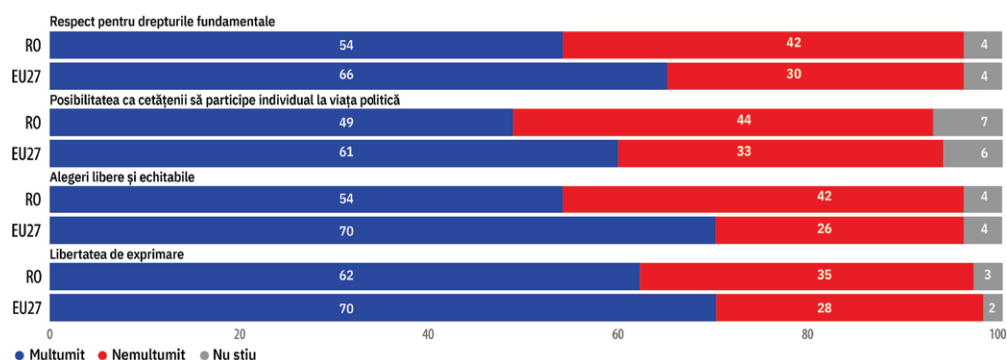
Gândire critică

Cât de corectă este afirmația potrivit căreia: „Drepturile omului evoluează de-a lungul istoriei și, în consecință, acestea nu sunt valori permanente”?

II. Respectarea drepturilor omului în Europa

Graficul de mai jos prezintă percepția cetățenilor Uniunii Europene cu privire la respectarea drepturilor omului în zilele noastre. Privește cu atenție graficul și notează cu A (adevărat) sau F (fals) enunțurile de mai jos.

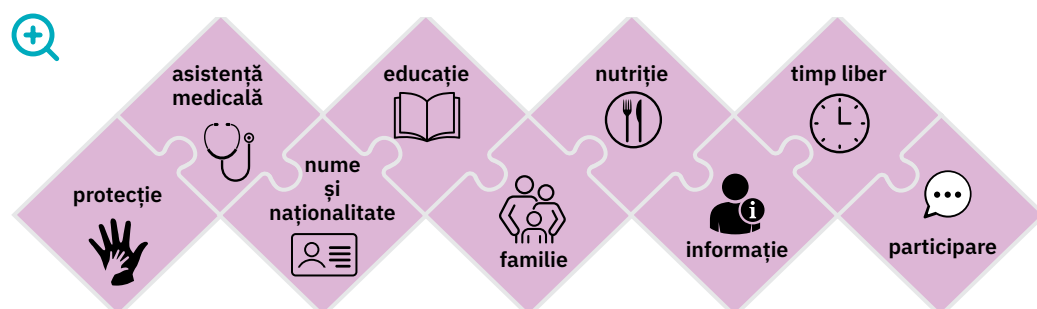

sursa: Eurobarometru al Parlamentului European, sondaj realizat în martie 2023

- La toate aspectele democratice menționate răspunsurile au fost pozitive.
- Românii s-au declarat mai mulțumiți decât restul cetățenilor europeni cu privire la aspectele cercetate prin sondaj.
- Cel mai slab punctaj a fost înregistrat la posibilitatea cetățenilor români de implicare în viața politică.

III. Drepturile copilului

- Analizează fiecare drept al copiilor din schema de mai jos și selectează trei care ți se par cele mai importante. Argumentează.

Drepturile copilului

- Dă exemplu de cel puțin cinci drepturi care sunt respectate în școala ta.
- Există vreun drept încălcat în școala ta? Exemplifică. Ce crezi că poți face pentru ca acest drept să fie respectat în școală?

V. Drepturi și responsabilități

Completează un tabel, după modelul celui de mai jos, cu drepturile/libertățile din *Declarația universală a drepturilor omului* selectate la Aplicația I indicând și categoria din care fac parte. Asociază fiecărui drept identificat exemple de responsabilități pe care le au oamenii în raport cu fiecare dintre acestea.

Categorii de drepturi	Drepturi	Responsabilități
Drepturi civile	...	...

Rețin

Drepturile omului sunt un set de principii care se referă la respectarea demnității individului, egalitate și corectitudine.

Ele sunt universale, interdependente, inalienabile, indivizibile și interrelaționate.

Drepturile omului pot fi: **civile, economice, sociale, politice și culturale.**

Drepturile omului se corelează cu o serie de responsabilități.